

Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioonile

Saadame Teile heakskiitmiseks Hiiumaal, Pühalepa vallas, Suursadama külas asuva sadama ala Kännu, Kakri, Kala-Anti ja Vanasadama maaüksuste ning jätkuvalt riigi omandis oleva maa-ala detailplaneeringu juurde kuuluva keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi. Programmi avalikust väljapanekust teatati Avalikes Teadaannetes (05.02.2009), Hiiu Lehes (06.02.2009) ja elektronkirjaga Hiiu Maavalitsust ning Eesti Keskkonnaühenduste Koda. Programm oli avalikul väljapanekul paber kandjal Pühalepa vallas ja elektrooniliselt valla veebilehel 10-24.03.2009. Avaliku väljapaneku ajal ühtegi ettepanekut ja kirjalikku ega suulist vastuväidet ei esitatud. Programmi avalik arutelu toimus 27.03.2009 Pühalepa vallas. Avalikul arutelul programmi täiendusi ei tehtud.

Lähtudes eeltoodust teeme ettepaneku kiita heaks Suursadama külas asuva sadama ala Kännu, Kakri, Kala-Anti ja Vanasadama maaüksuste ning jätkuvalt riigi omandis oleva maa-ala detailplaneeringu juurde kuuluv keskkonnamõju strateegilise hindamise programm.

Lisad:

1. Programmi avaliku arutelu protokoll
2. Avalikust arutelust osavõtjate registreerimisleht

Lugupidamisega

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jüri Kuusemets', written over a large, stylized flourish.

Jüri Kuusemets
Dagopen OÜ
juhataja.

Suuresadama küla Sadama maa-ala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH)

programmi avalik tutvustus ja arutelu

●Tempa, Pühalepa vallavalitsus

●Algus 27.03.2009 kell 14.00

Lõpp kell 15.00

Rein Urman: Ülevaade detailplaneeringu alast. Osaliselt on tegemist juba planeeritud alaga, osaliselt planeerimata alad. Planeeringuga on kavandatud olemas olev tootmishoone ümber ehitada sadamahooneks koos teenindusega, kanal, mis suubub Hopi järve kujundada ümber väikesadamaks. Selleks rajatakse puitvaiadel sadamasillad ja pontoonidel sildumiskohad. Süvendamine kanali keskel ei ole vajalik, kallastel tuleb eemaldada sete ja pilliroog. Tööde mahud jäävad orienteeruvalt 400-500 m³ piiresse. Sadama veevarustus on planeeritud olemasolevast puurkaevust, elektriliinid on olemas ja Vanasadama osas ka betoonkaid. Heitveed lähevad planeeringualast välja, kogutakse Bio-25 ja kogumiskaevudesse. Suurenda võib kõvakattega platside pindala, seetõttu on vaja sadevete ärajuhtimine lahendada. Praegu imuvad sadeveed platside äärtest pinnasesse.

Mõjude hindamise ala tuleks suurendada, et uurida ka läbipääsu Hopi järvele. Praegu läbipääs ei toimi ja järv kasvab kinni. Kuidas tagada veevahetus Hopi järves. Kui suures ulatuses muuta jätkuvalt riigi omandis oleva maa senist kasutust puhkealana. Setete väljatõstmisel tuleb arvestada kudemisaegade ja lindude pesitsusaegadega. KSHs selgitada, kuidas muutub reostuskoormus seoses sadama rajamise ja kasutamisega. Planeeringualale jäävad muinsuskaitsealused objektid (tollimaja ja sepikoda) Nende kasutamise võimalused ja eritingimused.

Jüri Kuusemets: Planeeringuga ei kavandata uut sadamat, 50-ndatel 60-ndatel oli samas kohas paadisadam, kus olid kakuamid ja 5-6 lappajat.

Rein Urman: Kanali laiupoolne osa on suures osas kinnikasvanud, tuleb uurida, kuidas seal sadamat arendada saab.

Jüri Kuusemets: Sadama projekteerimisel täpsustatakse, kui suur on setete eemaldamise maht.

Rein Urman: Täna on üks puitkai olemas, see ei nõua lisatöid ega monoliitehitust.

Anu Saue: Kas kaldaid kindlustama ei hakata?

Rein Urman: Selleks puudub vajadus. Kallas tõmmatakse libamisi puhtaks. Kanali keskel on 1,3-1,5 m sügav, see on piisav. Suvel sai 1,3 m süvisega paadiga mööda kanalit taha välja sõita. Kanali tagumine osa on setet täis ja kinnikasvamine on päris kiire. Hopi lahest sete kanalisse ei kandu, pilliroog on ees.

Tarmo Rajang: Kõrge mereveega jookseb vesi Hopi järve sisse, madala mereveetaseme korral on järv praktiliselt kuiv.

Rein Urman: Allikatoidet järvel ei ole.

Ivo Lõppe: Varem olid järves allikad, praeguseks on kinni kasvanud.

Rein Urman: Arhitektuurilahendused ei ole keskkonnamõju hindamise objekt. Suurt hoonestust ei ole ette näha. Arendaja on rääkinud võimalikust majakesest söökla lähedusse.

Jüri Kuusemets: Tööstuse laiendamist ei ole ette näha

Rein Urman: Jätkuvalt riigi omandis oleva maa kohta ei ole veel päris täpselt selge, mida sinna planeerida.

Tarmo Rajang: Mingi osa sadamast jääb ka edaspidi kalapüügiga seotuks.

Jüri Kuusemets: Olemas olev kaev asub majas sees. Vesi on hea. Kuidas jääb kaevu kaitsetsooni määramisega?

Rein Urman: Kaevu vesi vastab nõuetele, aga kas vett piisab, kui tootmine laieneb ja sadam töötab?

Alne Lepna: Kaevu pass peaks vallas olemas olema.

Jüri Kuusemets: Berkamile jäetakse planeeringus võimalus laiendada. Kõige ohtlikum planeeringus kavandatud tegevus on süvendamine

Kai Vahtra: Kas süvendamine läheb vee erikasutuse alla, seda peab KSH näitama ja kas KMH-d on vaja.

Jüri Kuusemets: Planeering näeb ette sadamaala laiendamise.

Rein Urman: Kui on selge, millises mahus laiupoolne kanaliosa puhastamist vajab

Kai Vahtra: KSH-s tuleb kajastada vee erikasutuse vajadust

Rein Urman: Planeeringualal on olemas olevad vundamendid. Kas sinna on planeeritud ehitisi?

Tarmo Rajang: Seal on maja peal olnud.

Jüri Kuusemets: Vundamentidele saab ehitisi ette näha. Kuidas maja sees asetseva kaevu kaitsetsooni vähendada?

Anu Saue: Kaevu kaitsetsooni saab vähendada 10 meetrini. Joonisele märkida ringikujuline kaitsetsoon, seletuskirjas lahti kirjutada, et kaitsetsoon on hoonest väljasolev sektor. Hoone sisse kaitsetsooni ei määrata.

Jüri Kuusemets: Kas pilsivett võetakse sadamas vastu?

Rein Urman: Hiiu Autotrans viib pilsivee ära.

Tarmo Rajang: Väikelaevade pilsivee maht on väike.

Rein Urman: Kui sadamaala laieneb, siis sadamapass kuulub muutmisele ja selles määratakse, kus sadamas pilsivett vastu võetakse. Millisel kinnistul see paikneb, ei muuda asja.

Tarmo Rajang: Kas tankimiskoht on sadamasse planeeritud?

Rein Urman: Tankimiskoha ehitamine, läheks liiga kalliks. Tankida saab tellimisel. Arendaja soovib võimalikult lihtsalt sadama rajada. Ujuvkaisid saab vastavalt vajadusele juurde panna või ära võtta.

Jüri Kuusemets: Suursadam on üks vanimaid sadamaid Hiiumaal. Asukoht on hea. Sadam on reostuse tekkimise korral kergesti suletav.

Ivo Lõppe: Kas Hopi järve süvendada saab?

Rein Urman: Hopi järv vajab komplekset mõjude uurimist. Ainult sette eemaldamisel ei ole mõtet, kui läbivoolu ei tagata.

Jüri Kuusemets: Hopi muda pidi olema raviomadustega.

Rein Urman: Ravimuda kasutamine vajab laboratoorseid uuringuid, 5 a katsetust ja teadusuuringuid. Käina lahe ravimuda kohta on uuringuid tehtud.

Kai Vahtra: Arendaja rääkis ravimudast.

Rein Urman: Hopi järve ja mere ühendamisel on oluline nende veetase. Praegu on Hopi järve veetase kõrgem, kui meres. Kui kanali avame, jookseb järv tühjaks. Kinnikasvamist saab vähendada rooniitmise ja biomassi vähendamisega.

Ivo Lõppe: Lambad söövad päris hästi kaldaid puhtaks

Rein Urman: Kui kellelgi ettepanekuid programmile ei ole, esitame heakskiitmiseks Keskkonnaametile

Protokollija: Mai Julge

KSH programm

Hiiumaal, Pühalepa vallas, Suursadama külas asuva sadama ala Kännu, Kakri, Kala-Anti ja Vanasadama maaüksuste ja jätkuvalt riigi omandis oleva maa-ala detailplaneeringu juurde kuuluv keskkonna mõju strateegilise hindamise

PROGRAMM

1. KSH ulatus ja teostamine

Strateegiline planeerimisdokument –Kännu, Kakri, Kala-Anti, Vanasadama kinnistute ja jätkuvalt riigi omandis oleva maal(JRO) detailplaneering - on algatatud Pühalepa vallavolikogu otsusega nr. 343,27.01.2009. Vallavalitsuse korraldusega (26,28.01.2009) on algatatud KSH. Detailplaneeringu lähteseisukohad kinnitas vallavolikogu . Planeeringu eesmärgiks on Kännu ja Kakri kinnistute vahele jääv kinnikasvav lahesopp planeerida väikelaevade-, külalis- ja kalasadamaks, Pühalepa valla osa Suursadama-Kärdla piirkonna üldplaneeringu osaline muutmine, kus planeeritud puhke- ja virgestusala JRO oleval maal muudetakse sadama maaks, ning Suursadama kinnistu detailplaneeringu osaline muutmine Vanasadama kinnistu osas. Planeeringuga määratakse maa sihtotstarbed, kitsendused ja seatakse ehitusõigus. Soovitakse ehitada sadama kaid ja süvendada sadama veeala.

Planeeringuala suurus on 5,9 ha, planeeringu kaudsemat mõjuala võib sotsiaal-majandusliku mõju osas piiritleda alaga , mis jääb Palade-Partsi-Hellamaa küladest kirdesse ja keskkonnamõju osas Suursadama küla lähiümbrusega(Kukka,Kõlunõmme ja Sääre küla).Planeeringuala hõlmab Suursadama sadamaalast loodesse jääv osa kuni Hopi järve merega ühendava kanalini ja Suursadama laiui eelpool nimetatud kanali poolne osa 50 meetri laiuselt. Planeeringu ala ulatub 200 meetrit sadama akvatooriumist Hopi järve suunas. KSH algatati kuna Kännu mü ja JRO maa ning mereala jäävad Väinamere hoiualale, mis kuulub Natura 2000 võrgustikku, teised mü piirnevad sama hoiualaga ning on vaja hinnata planeeritud tegevuste vastastikust mõju ning mõju olulisust Natura 2000 alale.

Detailplaneeringu ja KSH koostamise korraldaja on Pühalepa Vallavalitsus- Tempa küla, Pühalepa vald 92348, Hiiumaa. Detailplaneeringu koostaja on Dagopen OÜ Projektbüroo – Sadama 15, Kärdla 92412, Hiiumaa (kontaktisik: Jüri Kuusemets- 46 32024). Detailplaneeringu KSH koostaja on Dagopen OÜ Projektbüroo- Sadama 15, Kärdla 92412, Hiiumaa (kontaktisik: Rein Urman-5110712).

Planeeringuala kohta on olemas(kehtiv) Pühalepa valla osa Suursadama-Kärdla pirkonna üldplaneering ja Suursadama kinnistu detailplaneering. Arvamust KSH vajalikkuse kohta on Pühalepa vallavalitsus küsinud Hiiumaa keskkonnateenistuse käest oma kirjaga (nr.8-33/1354-1, 10.12.2008) ja saanud vastuse , et Hiiumaa keskkonnateenistus peab vajalikuks koos detailplaneeringuga algatada ka KSH.

2. Detailplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Detailplaneeringu üldised eesmärgid on kirjeldatud *planeerimisseaduses* (§9 lg 2). Kännu, Kakri, Kala-Anti, Vanasadama mü ja JRO oleva maa detailplaneeringu elluviimisega võivad kaasneda ja vajavad analüüsimist alljärgnevad keskkonnaküsimused:

2.1 Üldised küsimused:

- Väikealaevade sadama ja teenindushoone tulevikukava ja perspektiivid
- Olemasolev ja prognoositav keskkonnamõju: lisanduv külastajate arv, veevajadus nii väikelaevadele kui teenindushoonele.
- Turismi-ja puhkemajanduse arenguvõimalused piirkonnas. Sotsiaal-majanduslik tulem algatatud detailplaneeringust (võimalikud töökohad, kohaliku elanikkonna arvamus).
- Arendustegevust suunavate keskkonnamõjude (sh. Väinamere hoiuala kaitse-eesmärgi ja kaitseväärtuste)kirjeldamine ja nende võimalik mõjutamine planeeringu järgselt.

2.2 Konkreetset küsimused:

- Ehitustingimuste määramine planeeringualal: millises ulatuses, millistel tingimustel ja millisel alal. Põhilised valikukohad: kaide asukohad ja ehitusviis, hoonestuse parameetrid (kõrgus, ehitusalune pind, materjali valik), vaated, teed ja parklad.
- Teenindushoone võimaliku keskkonnamõju (tekkivad jäätmed ja heitvesi) kirjeldamine ja võimalike riskide selgitamine. Pilsivee, ohtlike jäätmete vastuvõtmine ja aluste küttega varustamine.
- Alternatiivide kaalumise hoonete ja rajatiste funktsioonide ja mahtude osas. Määratleda rajatava sadamaosa klassifikatsioon.
- Sadama senise akvatooriumi osast välja jääva veeala setetest puhastamisega kaasnevate mõjude selgitamine ja mahtude määramine. Setete ladustamiseks sobivate kohtade määramine. Veeseaduse §8 lg2 p6 järgse vee-erikasutuse määramine ja KMH vajaduse hindamine.
- Teostatavate tööde mõju Hopi järve veevahetusele.

2.3 Võimalik mõju Natura 2000 võrgustikule:

- Detailplaneeringu võimaliku mõju hindamisel Natura 2000 võrgustiku alale (Väinamere hoiuala) arvestatakse ala kaitse-eesmärgi ja funktsiooni ning juhendatakse Loodusdirektiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigetest 3 ja 4.
- Lisaks Loodusdirektiivis nimetatud elupaigatüüpide võimalikule mõjutamisele planeeringualal ja selle vahetus naabruses on vajalik anda hinnang kaitsealuste linnuliikide pesitsustingimuste muutumisele.

3. Isikud ja asutused keda detailplaneeringu elluviimine võib mõjutada

<i>Isikud või asutused</i>	<i>Huvi iseloom</i>	<i>Kaasamine</i>
Pühalepa valla elanikud, maaomanikud, ettevõtjad	Elukeskkonna, kinnisvara, ettevõtluse väärtustamine	Teavitamine maakonna ajalehes, AT, valla kodulehel
Vallavolikogu ja vallavalitsus	Avaliku huvi kaitsmine ja säästev areng	Eraldi teavitamine pole vajalik, on protsessi osaline
Hiiu Maavalitsus	Maakonna tasakaalustatud areng, olemasolevate strateegiatega ja planeeringu elluviimine	Teavitamine KSH algatamisest ja programmi/aruande arutelust
Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioon	KSH järelvalve. Kaitseala valitseja. Üldiste keskkonnatingimuste määramine	Seisukoha küsimine KSH programmi koostamisel. Teavitamine KSH programmi/aruande arutelust
Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO)	Vastavalt KeHJS-i §37-le esindab avaliku huvi tagamisel valitsusväliseid keskkonnaorganisatsioone	Teavitamine KSH algatamisest ja programmi/aruande arutelust

4. Programmi kavandi koostanud eksperdi andmed (KeHJS §34, lg3)

Rein Urman:

- Insener-maakorraldaja, 1985 – Eesti Põllumajanduse Akadeemia
- Planeerimise alane kogemus aastast 1994 ja keskkonnamõju hindamise alane järelvalvaja kogemus aastast 2001
- Kassari üldplaneeringu koostamisel osalemine
- Hiiu maakonna planeeringu koostamisel osalemine
-

5. KSH ja selle tulemuste avalikustamise ajakava

Etap		Aeg		Teatamise koht või viis
KSH algatamine	Algatamine	28.01.2009		Vallavalitsuse korraldus nr.26
	Algatamisest teatamine			AT- 05.02.2009 Hiiu Leht- 06.02.2009
Programmi	koostamine	23.02.2009	Kuni	Seisukoha saamine

koostamine	Seisukoha küsimine	+ 30 päeva	4 kuud	Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioonilt
Programmi...	..avalikustamisest teatamine	7 päeva ette		AT- 05.02.2009 Hiiu Leht- 06.02.2009 Elektrooniline või lihtkiri ptk.3 nimetatud asutustele
	..avalik väljapanek(14p)	10-24.03.2009		Paberkujul vallamajas, elektrooniliselt valla veebilehel
	..avalik arutelu	27.03.2009		vallamajas
	..heakskiitmiseks esitamine	02.04.2009		Kirjalikult Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioonile
Programmi heakskiitmine		14 päeva jooksul		Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioon teatab liht- või tähtkirjaga
Aruande koostamine		04-05.2009		
Aruande avalikustamine	Avalikustamisest teatamine	7 päeva ette	Koos detailplaneeringu eskiisi avalikustamise teatega, AT ja Hiiu Leht	
	Avalik väljapanek	21 päeva	Samal ajal detailplaneeringu eskiisi avaliku väljapanekuga	
	Avalik arutelu		Samal ajal detailplaneeringu eskiisi avaliku aruteluga	
Aruande heakskiitmine ja keskkonnamõju seire meetmete kinnitamine		30 päeva jooksul	Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioon teatab liht või tähtkirjaga	

Programmi koostas:

Rein Urman

31.03.2009